

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt V. Proponuntur & refelluntur argumenta Guilielmi & aliorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Sedem spectante cooperari. Tertium, Fidei dilatationem non esse huic curæ postponendam, eique semper studendum, etiam domesticis ovibus relicta, dummodo illis auxilia sufficientia conferantur.

Ad rem igitur redeamus. In primis constat Ecclesiam dilatandam esse, donec in toto mundo Evangelii lumen resplendeat, sintque unum ovile, & unus pastor: hoc autem à Domino fuisse præceptum eleganter docet D. Augustinus variis in locis, præcipue *Epist. 8. ad Hefychium, & Epist. 48. ad Vincentium*, ubi contra hæreticos quosdam acerrimè pugnat, qui obicem fidei Christianæ per universum orbem propagationi ponentes, iudicant Evangelium non debere prædicari ultra certos terminos ab ipsis præscriptos. Quantum deinde errent, qui Evangelicam tubam solum intra Catholicæ Ecclesiæ claustra resonare velent, palchre docuit D. Bernardus in *Epistola ad Eugenium*. Quare cùm præceptum sit Domini non tantum datum Apostolis, sed etiam eorum successoribus, operarios pro excolenda vinea incessanter mittere, nemini dubium esse debet, hoc onus efformandi, mittendique ministros Summis Pontificibus incumbere, quibus universalis Ecclesia commissa est: unde cum Mendicantes Ordines, etiam suo modo Apostolis successerint, ut in *prin. hujus 2. partis* ex decreto Gregorii Papæ commemoravimus, sintque in hac parte Apostolica Sedi coadjutores idonei, pro virili tenetur in gentium procuranda salute Summorum Pontificum conatus adjuvare, usque dum ovile unum in Ecclesia confurgat.

Præterea Christi Domini, ac Sanctorum omnium exemplo facile edocemur, normam in Missionibus servandam. Nam in primis Salyator noster, ac Dominus JESUS Christus, cum Judæa ferè tota, tempore mortis suæ, ac in cælos ascensionis esset inculca, ac sceletibus immanissimis obruta, uno tantum Apostolo, B. nimirum *Jacobo* relicto, ceteros in universum terrarum orbem ire præcepit dicens: *Eritis mihi testes in omni Judæa, & Hierusalem, & usque ad extremum terræ.* Nonne Apostoli, omnia etiam inculca maxima plebis portione, relicta ibi discipulis, ad alia regna migrabant? Nunquid non *Petrus* Antiochiam deservit, & *Paulus* Orientales Provincias, ut Romam venirent? Illis in locis Petri aut Pauli doctrina opus non erat? vel tunc Infideles omnes ad fidem conversi, ac moribus perfecti, integritate erant, cum ab illis provinciis præclarissimi Apostoli Romam profecti sunt; aut ab inelyta urbe Romana, cum Apostolorum Princeps discipulos, versus omnes orbis partes Evangelii disseminandi gratia emisit, Christo nomen collumque subdiderat? Ac denique, ut nunc aliorum Apostolorum similia præteream exempla, cum D. *Benedictus* ab Italia Maurum in Galliam; ac D. *Franciscus* in varias mundi regiones discipulos sparsit; *Beatus Ignatius* à Roma in novum orbem, aliasque Septentrionales partes Xaverium, aliosque discipulos transmittit, num Italia viris illis Apostolicis, pro fidelium instructione, atque ædificatione non indigebat? Quid Summos etiam Ecclesiæ Pontifices damnabimus, qui divino afflato spiritu, quotidie operarios in remotissimas Provincias, pro infidelium salute curanda transmittunt, cum non deesse messis multa tum Romæ, tum in aliis Ecclesiæ regnis.

Demum, nusquam Ecclesia esset propagata, nec Evangelium universo fuisset orbe cognitum.

Nam si primum oporteret domesticorum morbos curare, ac rudes omnes Christianos instruere, errantes ad viam veritatis reducere, cum hoc moraliter sit ferè impossibile, non relinqueretur tempus, neque occasio propagandi Evangelium gentibus. Sufficit igitur, si populo Christiano auxilia ad salutem sufficientia conferantur; ipso verò renuente ad veritatis viam reduci, ad gentes converti, quemadmodum Apostoli Judæis prædixerunt: maxime quia domesticæ fidei nunquam remanent destituti ministris necessariis: habent enim Episcopos, Parochos, ac Religiosos innumeros, quorum ope facile possunt veritatis viam edoceri.

Immo modicus fructus, qui ex Christiano populo, quasi ex vinea senescente colligitur, movere debet Ecclesiæ Principes, ac Religiosorum Prælatos, ut eò sua studia converterent, unde majorem proventum sperarent. Nimis enim exploratum est, plurimos verbi DEI, ac Sacramentorum ministros in florentissimis urbibus Christianis parum proficere, experientia ipsa clamante, integros ferè populos, in eisdem semper vitiis jacere, quamvis ministri æternæ salutis abundant. Cur ergo non fiat delectus, & numero idoneo relicto, operarii multi destinentur, ad regiones, & nationes Infidelium, ubi felicias proficiant? Et quidem ratio hæc ipsos potissimum prædicatores, & Sacramentorum Ministros extimulare debet, ne post labores studiorum, & scientiæ divinæ acquisitionem, vires consumant, aut eleganter dicendo, aut cum exiguo fructu laborando. Si enim rectè sentiant, prospicient profectò, in Evangelii prædicatione, quæ apud Infideles sit, se Apostolis similiores futuros, cum ibi stimuli multi vanitatis non pugnent, & ipsum JESUM Christum veracius per sudores, & labores imitentur.

C A P V T V.

Proponuntur & refelluntur argumenta Guilielmi & aliorum.

Guilielmi argumenta contra Ordines, tam Mendicantes, quam alios, quibus conabatur ostendere, Monachos non esse idoneos doctrinæ, nec verbi DEI prædicationi, immò hæc eorum instituto esse contraria, latissime refert D. Thom. *Opus. 19. c. 2. & 4. & 2. 2. q. 187. Art. primo*: breviter tamen ea, quæ principaliora sunt, adducet. Primum erat ex D. Hieronymo: *Monachus non docentis, sed plangentiis habet officium.* Secundum ex D. Gregorio: *Nemo potest Ecclesiasticus deservire Officiis, & in Monastica regula ordinatè persistere*: sed Monachi tenentur in sua regula ordinatè persistere; ergò nec possunt Ecclesiasticis officiis deservire, qualia sunt prædicare, & docere. Tertio, Quia est contra doctrinam Apostoli. 2. ad Cor. 10. *Nos autem non in immensum gloriamur, sed secundum mensuram regulæ, quam mensus est nos DEVS.* Unde dicunt, quod quicumque Religiosus ultra illum modum egreditur, qui sibi ab auctore Regulæ suæ est status, seipsum superextendit. Quarto, Quia Monachus tenetur Ordinem suum servare, sed extra claustra, non potest eum commode servare, ergo non convenit ei prædicare, &c. Hæc sunt motiva Guilielmi, jam pridem à Sede Apostolica, ob ea, plurimis decretis damnata.

Ad

Ad. 1.

2. Cor. 10.

Ad 1. Respondet D. Thom. *dicto c. 2.* ibi Hieronymum solum affirmare, Monacho, in quantum Monachus est, competere poenitentiam agere, non docere, sicut aliqui olim usurpabant; qui ex hoc ipso, quod Monachi erant, docere volebant. Ad secundum ex Gregorio, quod nemo potest Ecclesiasticis officiis deservire, respondet D. Thom. ubi supra; *Non esse intelligendum de his, quae ad substantiam Religionis pertinent, ut etiam per apparatus ibi patet, quia haec bene servare possunt Ecclesiasticis officiis deservientes: sed intelligitur, quantum ad alia observantias, sicut silentium, & vigiliis, & huiusmodi: quod etiam patet ex hoc, quod sequitur in praedicto cap. ut ipse distinctionem Monasterij teneat, qui quotidie in Ministerio Ecclesiastico cogitur deservire. A quibus observantias regularibus non est inconveniens si aliqui abstinere, ut communi utilitati vacent docendo, sicut patet in illis, qui ad Praelationis officium assumuntur, cum etiam in claustris manentes, in talibus quoque dispensationem accipiant, propter aliquam causam. Et propterea aliqui Religiosi sunt, qui in claustris suis manentes, distinctionem Ordinis sui servantes, scholastico insistent officio, quod ex institutione sui Ordinis habent.*

Ad tertium respondeo ibidem his verbis: *Ille se extendit super mensuram suam, ut patet per Gloss. ibidem, qui se extendit, ultra quam concordatur ei: Illud autem intelligitur concessum, quod nulla lege prohibitum invenitur. Unde si Religiosus aliquid faciat, quod non sit sibi per regulam suam prohibitum, non superextendit se super mensuram, quamvis de illo sciendo in Regula nulla mentio fiat: alias non liceret Religiosis aliquibus, qui habent Regulas latiores, assumere sibi perfectiorum vita consuetudines & statuta, quod est contra Apostolum ad Philip. 3. Qui ea quae retro sunt obliviscens, ad ea quae sunt priora se extendebat. Et praeterea aliqui Religiosi sunt, qui doctrinam ex institutione sui Ordinis habent, & patet, quod contra eos dicta obiectio non procedit.*

Ad quartum, ex sanctissimi Doctoris doctrina modo allata facile responderetur: ubi docuimus non solum imminente necessitate, sed etiam postulante id animarum communi utilitate licetè

praetermitti Ordinis observantiam, maxime illam, quae non ad institui substantiam spectat.

Et ut alia, quae ad Mendicantium Ordinum functiones, & privilegia spectant, breviter ex mente D. Thomae *d. Opusc. 19. & 2. q. 187.* adjiciam, quaero cum D. Thoma, cur Mendicantes Religiosi in medijs oppidis, ac civitatibus sua se cœnobio extruant, ac proinde civium tumultibus exposita; cum tamen Monachi longè ab hominum cœtu, & frequentia remoti in agris, montibus, & solitudinibus sua Monasteria exaedificaverint? Respondeo cum S. Thoma locis citatis, ideò Mendicantes in civitatibus habitare, ut juvent alios, & ipsi pariter eorum largitionibus adjuventur, cum Christi causa omnia reliquerint. Monachorum verò non fuit propriam, alios docendo juvare; aut se fundis, possessionibus, ac bonis stabilibus in communi abdicare.

Praeterea quaeritur, Cur Mendicantes viribus alioquin praediti, manibus minime laeorent; cum ex Augustino per totum librum, de opere Monachorum, ex Basilii item, & Benedicti Regula, & cap. de praesentium 16. q. 1. manifestè constet, olim Monachos manibus laborare consuevisse? Respondeo cum S. Thom. *Opusc. 19. c. 5.* non idem jatis esse de Mendicantibus, quod de Monachis. Illi enim sunt instituti ad docendum, concionandum, conferendum Sacramenta, & proinde ad diligentem literis operam navandam. Porro qui spiritualia seminant, merito, ait Apostolus, temporalia metunt, & qui altari serviunt, ex altari vivunt, Monachi vero minime.

Ac denique, Cur Religiosi Mendicantes in studia literarum incumbant, cum olim Monachi solum quieti, silentio, solitudini, & contemplationi operam dederint? Respondeo itidem S. Thomas *locis citatis, & cap. 11.* Mendicantium Ordines sese literis applicuisse, cum instituti fuerint, non tantum Monastici Ordines ad solitariam vitam agendam tantummodo, sed ad salutem animarum procurandam, propagandam, augendam, & conservandam.

